

عنوان مقاله:

جایگاه تحمل و تحمیل عقیده در روابط فکری و اجتماعی در سیره نظری پیامبر(ص) براساس کتب اربعه شیعه و صحاح سته

محل انتشار:

مجله تاریخ اسلام و ایران، دوره 32، شماره 56 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 29

نویسندگان:

زینب میرزایی مهرآبادی - دانشجوی دکتری تاریخ اسلام دانشکده ادبیات دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

علیمحمد ولوی - استاد گروه تاریخ، دانشکده ادبیات، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

«تحمل عقیده» راه حلی مناسب برای کاهش تعارضات در روابط انسان ها با یکدیگر است. در جوامع با ادیان و مذاهب متنوع و متکثر، اختلاف امری اجتناب ناپذیر است. مطالعه رابطه دین و تحمل نشان می دهد که ادیان غالباً به تحمل نکردن دین های دیگر گرایش دارند. بنابراین برخی متفکران غربی دین را عامل افزایش تحمیل عقیده می دانند. در این مقاله با روش تحلیل مضمون، الگوهای رفتاری مبتنی بر تحمل و تحمیل عقیده در روابط فکری و اجتماعی افراد با یکدیگر در سیره نظری پیامبر(ص) بررسی قرار گرفته تا مشخص شود که مضامین نهفته در سیره پیامبر دربرگیرنده الگوهای تعصب آمیز رفتاری است که خشونت مذهبی را اشاعه می دهد؟ یا برعکس، الگوهای رفتار تحمیلی مبتنی بر مدارا را ترویج می کند؟ بررسی و تحلیل احادیث پیامبر(ص) در سطح شناسایی، کدگذاری و مضمون یابی بنا بر کتب اربعه شیعه و صحاح سته نشان می دهد که فراوانی احادیثی که مضمون آنها تحمل عقیده دیگری است، نسبت به دسته دیگر که بر تحمیل عقیده دلالت دارد، بیشتر است. تحلیل احادیث تحمیلی نشان از آن دارد که این احادیث در زمانی خاص و معطوف به شرایط خاص تولید شده اند و باید با توجه به همان شرایط تفسیر شوند. بنابراین در سیره پیامبر(ص) بر رفق، مدارا و حلم در روابط انسان ها با یکدیگر به عنوان اصلی اساسی تاکید و از خرق، عنف و تعصب در دین و عقیده نهی شده است.

کلمات کلیدی:

تحمل و تحمیل عقیده، رفق، سیره نبوی، صحاح سته، کتب اربعه، تحلیل مضمون

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1664883>

